

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

MENTOR

Udkommer den 3. og 18. i hver Maaned under Redaktion af
Hans Fr. Petersen og koster 10 Øre pr. Nr.

Nr. 9

3. Juli 1915.

1. Aarg.

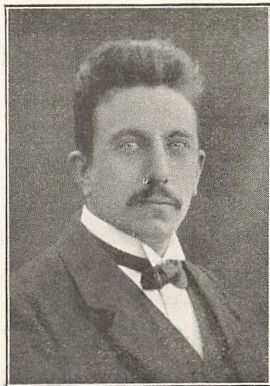
Hr. Magister H. Wiehe.

Atter er „Mentor“ i Stand til at tolke Elevers Følelser overfor en af deres Lærere, der forlader Skolen. Denne Gang er det heldigvis ikke paa Grund af Dødsfald eller Sygdom, en af vore Lærere maa forlade Skolen, nej, det er tværtimod for at indtage en anset og attraaet Stilling udenfor vort snævrere lille Danmark. Som de fleste af Læserne har set af Skoleprogrammet, er Hr. Mag. Wiehe udnævnt til Docent ved Universitetet i Reykjavik. — Da Hr. Wiehe rejser om ganske kort Tid, har vi bedt ham om at fortælle lidt om sit Levned, og han har meddelt os følgende:

„Jeg er født den 5. Januar 1874 i Søllerød Sogn, hvor min Fader

bestyrede min Oldefader Chr. Drewsens Papirfabrik Ørholm. Min Farfader var Overlærer (Græsk) i Aarhus og Broder til Skuespillerne Michael og Wilhelm

W. d. Æ. Jeg blev Student 1892 fra „Nørrebros Latin- og Realskole“. Allerede i Skolen fik jeg stor Interesse for islandsk Sprog og Litteratur, især den nyere. Jeg tog Magisterkonferens i nordisk Sprog og Litteratur ved Københavns Universitet i 1899. Har siden un-

dervist ved københavnske Skoler og Kursus. Foruden Studierne har jeg ogsaa dyrket den ædle Sangkunst, endog som „Professional“, jeg sang 2den Tenor i en Kvartet (Holdt's), som i sin Tid lagde Danmark fra Rønne til Thi-

sted for sine Fødder. Den er nu død og borte, spredt for alle Vinde!“

Ligefrem som denne lille Levnedsskildring fortæltes, er ogsaa Hr. Wiehe i sig selv, i alle Maader tiltalende som han har været for os Elever. Han forstod rigtig at lære os noget som en dygtig Lærer, der ikke er uvillig til at have lidt Humor med i Timerne.

Nu beder vi Hr. Wiehe være overbevist om, at vi stedse vil tænke tilbage paa dette Aars Samarbejde og Samvær med større Glæde og Taknemlighed, end vi herformaaer at udtrykke ved Ord. Vi vil ønske Hr. Wiehe Lykke paa Rejsen og alt godt deroppe paa Island.

Paa I. G.'s Vegne:

Hans Fr. Petersen.

Lidt om Skolerejser.

Af Johannes Lehmann.

Sommerens herlige Tid nærmer sig nu med stærke Skridt, og forhaabentlig har alle Elever i „Efterslægten“ en lang og god Sommerferie for sig. Paa denne Aarstid sidder Landet over en stor Mængde velnærede Borgere, som bryder deres Hjerne med, hvor de i Aar skal tage hen, nu det er saa farligt og besværligt at komme ned til det kære Karlsbad, de øvrige Feriers Maal. — Som sagt, det er velhavende og tildels meget formuende Mænd, der i deres Ansigts Sved søger at finde et Sted i

Udlandet — om Ungdommen herhjemme er der næsten aldrig Tale.

Og dog kan unge Mennesker fra Skoler og Seminarier rejse til Udlandet lige saa nemt som alle de ældre højt gagerede Borgere. Og følges blot lidt af det, der i store og grove Træk skal trækkes op nedenfor, vil Rejsens Udbytte blive fortrinligt — og i alle Tilfælde bedre, end hvis man rejser med Pengenes Byrde paa sin Ryg.

Vil man — o: unge Mennesker med Mod paa Livet og alle dets Herligheder — ud at rejse i en Sommerferie, skal man i alle Tilfælde tage sin Cykle med, ligemeget om man vil blive her i Landet eller søge ud over dets for den unge Cyklist saa snævre Grænser. Paa en Tur foretaget i en Sommerferie faar Cyklen ret Lejlighed til at vise sine mange uvurderlige Egenskaber.

Den, der har den Ære at levere dette lille beskedne Bidrag til „Mentor“, har flere Gange været paa lange Cykleture, dels i Danmark og dels i Udlandet: Tyskland og Norge. — Tyskland er et fortrinligt Land for Turisten og i særlig Grad for den cyklende Turist. Det var i 1910, at 3 Kammerater, og deriblandt jeg, sammen med en Lærer — og hvor mærkeligt det maaske lyder, en udmærket Ven — foretog en Cykletur paa 4 Uger ned gennem hele Tyskland. For blot at dokumentere det, kan nævnes et 4 Dages

Ophold i Berlin, 2 Dage i Leipzig og Dresden, 3 Dage i München, 2 Dage henholdsvis i Bremen, Hamborg og Lübeck, foruden at vi paa Turen passerede saa mange mindre, men meget smukke Byer, som f. Eks. den henrivende Goslar. Denne og mange andre smaa karakteristiske tyske Byer havde vi ikke faaet Lejlighed til at stoppe op i og se, om vi havde benyttet den dyre Jernbane. Turen, der som sagt varede nøjagtig 4 Uger, kostede pr. Deltager den meget ringe Sum af 82 Kr. 50 Øre. Og hvad vi saa, var forbløffende; ligesom det for unge Mennesker er udmærket spændende at sove ude paa Markerne hver Nat, undtagen i Nærheden af de store Byer, hvor det af flere Grunde er tilraadeligst at søge ind paa de billigeSpisehuse.

En saadan Tur i Tyskland lader sig ikke realisere i Aar under disse for næsten ethvert Foretagende saa ulykkelige Forhold.

Derimod kan man vende sig mod Norge. Vejene i Norge er ganske naturligt ikke saa gode som i Tyskland, hvor bl. a. alle Hovedvejene er asfalterede. Men det er en Fabel, at det paa Grund af Bjergene er umuligt at cykle i vort nordlige Naborige. Det lader sig udmærket gøre, og at leve i Norge er forsvindende billigt, naar man er fornuftig. Man bør sove ude — flere Gange har en anden Lærer og jeg sovet paa den evige Sne, bl. a. ved Finse; om Morge-

nen skal man spise paa en Kro eller et Hotel. Der er her saa meget at tage til, at Middag og Aften er overflødig, naar man har en Humpel tørt Brød i Lommen.

Her er ikke Stedet til at opregne alt det, der kan ses i Norge, kun kan det bemærkes, at man ofte forbavses højligt. Naturen deroppe er saa vidt forskellig fra vor, at end ikke Pen og Pensel formaar at sætte Fantasien i de rette Svingninger. Paa vor 4 Ugers Tur brugte vi i Norge lidt over 70 Kroner; heri beregnet hvad der gik til Sørejse op og ned til Norge, samt Billetten paa Bergensbanen fra Kristiania og højt op i Landet.

Men — og dette vel at mærke — et eneste er fornødent, og mange Bekymringer spares derved: Turen maa i Hovedtrækkene være planlagt hjemmefra. Derved spares megen Tid og i flere Tilfælde mange Penge. Vil man foretage en Cykletur, lige meget i hvad for et Land og hvad for en Egn, saa bør man forinden gaa til den udmærkede Institution „Dansk Cyklist Forbund“.

Ganske gratis giver den Raad og Vejledning, og for en billig Penge faar man nogle udmærkede Kort, tegnede paa Foreningens Initiativ, med cyklende for Øje.

Disse Oplysninger for dem af mine Kammerater, der i Aar tænker paa at tage Ranslen paa Ryggen og cykle ud.

En godt planlagt Rejse er en Oplevelse for Livet, den beriger en paa saa mange Maader og ryster Folk saadan sammen, at Venskab imellem dem altid er en Selvfølge.

Og godt, virkelig godt Venskab er noget, der giver Livet Indhold.

Derom er vist alle enige.

Til vore nybagte Studenter.

Naar I nu, vor Skoles Studenter, træder ud i Livet med Studenterhuen paa som Tegn paa Eders Værdighed, saa skal alle vore bedste Ønsker følge Eder paa Vej. Dog vil jeg gerne have Lov til paa dette Sted at minde Eder om, at Eders Samhør med vor Skole ikke ophører, naar I forlader den. Nej, saa gælder det netop for Eder at vise, at I er blevet opdraget i den Skole, hvem Efterslægtens Vel er lagt særlig paa Sinde. I har, som „gamle“ Elever af Skolen den Pligt at hævde Skolens Ære ude omkring, hvilket kan ske paa forskellige Maader. —

I bør ogsaa tænke paa, at hver enkelt af Eder kun er et Led af det Samfund, vi kalder det danske Folk, og at det ofte er nødvendigt at ofre af sit eget for en fælles Sag, Fædrelandets Sag. Lad os, Efterslægtens Elever, alle vise, at vi er bleven oplært i Kærlighed til vort Fædreland, og at vi har Ærbødighed for vort Flag og vore Nationalsange; thi gjorde vi det ikke, saa var vi det ikke værd at kaldes Danske. H. F. P.

Kære Kai!

Lad os først være enige om en Ting, (saa kommer det mere vigtige senere) nemlig det, at det er noget fælt Vrøvl, du først opvarter med. — Gudbevares! Det lyder meget pænt, og Formen (som du jo holder saa meget af) er virkelig ikke ilde, naar man ta'r i Betragtning, at du var „edderspændt“, da du skrev det. Men lad os dog være Mennesker og ikke skabe os; tager du Skade paa Liv og Ære, fordi jeg dutter dig og siger „kære“? Er det under din Værdighed at være naturlig og ligefrem overfor en Person, du ikke kender? Naa, det bliver jo en Sag, du selv maa afgøre.

Sig mig en Gang, kære Kai, har jeg kaldt „Mentor“s Skribenter Pattebørn? Jeg erindrer det i alt Fald ikke. Og den barnlige Glæde er dog ikke forbeholdt Børn alene, vel? Mellemskole- og Gymnasieelever føler sandelig i høj Grad barnlig Glæde; de vil maaske ikke tilstaa det (særligt kniber det vel for Gymnasiastdrengene), da Drengene fra 14—18 Aar gerne vil være voksne, før de er det. Hvad angaar Trangen til at vide sig omtalt, gaar du jo meget let hen over det, ved at lade andre afgøre det (og oven i Købet udenfor „Mentor“s Spalter). Hvem siger, dit Princip skal omstødes? Jeg for min Part har i alt Fald ikke i Sinde at gøre det, jeg vil kun vise dig, at du har Uret i at sige, at man aldrig med Rette kan bruge Ps. (og det lader jo til, at du allerede er begyndt at tro lidt paa, hvad jeg siger, da du jo tror at kunne finde mange Spalter fulde af formildende Omstændigheder for Brugen af Ps.) og i at gøre det til et Princip, der altid skal adlydes.

Med Hensyn til 11—12—13 har du fuldstændig Ret, og min eneste Undskyldning er, at Omstændighederne tvang mig til at aflevere Artiklen som Kladde.

Det lyder meget pænt, det, du siger om Klaptorsken, selv om det paa godt gammelt Dansk kaldes Haarkløveri, for du maa da indrømme, at man ikke hænger

sig i slige Smaating, med mindre man er meget fattig paa Stof til sin Artikel.

Hvad angaar den Paastand om, at hans Dumhed, eller, som du saa skønt skriver, Imbecilitet ogsaa vil lyse igennem paa det ene Punkt, han har Viden, kan hverken du eller jeg bevise eller modbevise det, — men jeg tvivler i allerhøjeste Grad om Paastanden.

Du siger, at det er et specifikt Eksempel. Aa ja, maaske, men naar du bruger din Fantasi lidt (du har forhaabentlig ikke helt glemt den over din Gransken ud i japansk og kinesisk Litteratur), vil du se, at dette rummer, omend ikke utallige, saa dog mange Grunde til at bruge Ps.

Forstaar du virkelig ikke Spøg? Det gør du aabenbart ikke, ellers vilde du ikke ha' ofret omtrent en hel Spalte paa mine Vers. Eller er det stadig kun Haar-kloveri?

Hvad angaar din Undren over, at jeg ikke blev kompromitteret, er den saa vrøvlet og pattebarnsagtig, at jeg vil nærmest betragte den som Fyld.

Alle gode Gange tre, Kai, prøv endnu en Gang, om du kan overbevise mig, men indtil da staar jeg fast ved min Paastand.

Din
S h a p.

Jeg vil ikke undlade at gøre Hr. Shap opmærksom paa min Ærgrelse over at skulle svare paa et Angreb, som øjensynligt er skrevet paa et meget løst Grundlag.

Det kommer mig nemlig for, som havde Hr. Shap overmaade flygtigt kigget mit Svar igennem, derefter sat sig hen og svaret paa dette, som han til Dels har glemt, misforstaaet, suppleret med selvopdigtet og hængt sig i enkelte Sætninger, som maaske løsrevne kunne give Anledning til Indvendinger, men i Sammenhæng er fuldt ud berettigede.

Hr. Shaps Indvendinger er af en saa vrøvlet Beskaffenhed, at det vil tage lang Tid at gendrive dem hver for sig. Disse to Linier vilde være det værdigste at af-

færdige dem med, men naturligvis vil Hr. Shap i saa Tilfælde gribe Lejligheden og kalde det for Fejghed eller Bevis paa, at jeg ikke kan gendrive Indvendingerne; derfor maa jeg bedrøve Redaktøren og Læserne med at tage hver enkelt af dem op og vise, hvor meningsløse de er. Dog skal jeg efter Ønske af Redaktøren fatte mig i størst mulig Korthed.

Jeg har ikke ytret mit Mishag over at blive dattet. Jeg hævder selv, at Forskellen mellem de to Tiltaleformer bør opbæves; men da vi endnu ikke er kommet paa et saadant Udviklingstrin, at dette er indført, mener jeg, at vi bør holde os til de nuværende Former, gøe med de Hunde, vi er iblandt, og, som Formerne kræver det, lade en Præsentation gaa forud for en Meningsvekslen.

Som allerede sagt har Hr. Shap øjensynligt ikke læst min Artikel i sidste Nummer med megen Grundighed; ellers vilde han have lagt Mærke til de anførte Grunde, jeg har givet for mit, i Modsætning til hans, temmeligt konventionelle Sprog.

Hertil vil jeg dog anføre endnu en meget væsentlig Grund, nemlig den, at Hr. Shap er ikke min „kære“, derfor kalder jeg ham ikke saaledes. Siden Hr. Shap holder saa stærkt paa, at jeg er hans, vil jeg lade ham blive i den Forestilling, skønt jeg egentlig ikke indser, hvorledes jeg har gjort mig en saadan Gunst fortjent.

„Naturlig og ligefrem overfor en Person“ kan man godt være uden figurligt talt at falde ham om Halsen.

Dette af Hr. Shap indførte ganske uvedkommende og hensigtsløse Emne om, hvorledes vort Sprog overfor hinanden bør være, haaber jeg ikke oftere at maatte komme ind paa, og vil derpaa gaa over til det anderledes interessante Emne, som har givet Stødet til denne Diskussion.

Hr. Shap paastaar ikke at have kaldt „Mentor“s Skribenter for Pattebørn. Det behøver han ikke at hævde saa kraftigt, da ingen har beskyldt ham derfor. Jeg

regner blot dem, som udelukkende paa Grund af den barnlige Glæde lader sig forlede til at benytte Pseudonym, for Børn (for ikke at sige Pattebørn), enten de saa er 10 eller 50 Aar gamle. Altsaa er denne Glæde kun forbeholdt Børn, hvad enten disse gaa under Navnet Mellem-skole drenge eller Gymnasiaster.

Det andet Punkt bestaar af en ligesaa vrøvlet Indvending; jeg skriver jo netop udtrykkeligt, at denne Trang til at vide sig omtalt er en for betydningsløs Grund til at omstøde Princippet.

Iøvrigt har jeg ikke beskyldt Hr. Shap for at ville omstøde dette Princip, saa det kunde han altsaa have sparet sig at blive krænkede over; det tredje Punkt var altsaa ogsaa noget Vrøvl.

Fjerde Punkt. Fordi jeg skriver, at man kunde nævne mange af den Slags specifikke Eksempler, som det med Idioten, der besad Fagkundskab i et Speciale, er jeg ikke „begyndt at tro lidt paa“, hvad Hr. Shap paastaar; thi jeg siger jo netop, (hvilket han heller ikke synes at have bemærket eller villet bemærke), at en saadan Opregning kun vilde være Tid- og Pladsspild.

Femte Punkt. Hr. Shaps Insinuation om Haarkløveri forstaar jeg ikke; thi det, han kalder saaledes, er jo Behandlingen af et af Hovedemnerne i hele Diskussionen, — ja, jeg skammer mig næsten over, at Hr. Shap ved sit ugenemtanke, overfladiske „Svar“ har nødt mig til at gendrive et saadant Væv af Sludder! —

Sjette Punkt. Hr. Shap betragter det som en Skønssag, om denne omtalte Drengs Dumhed vil lyse igennem eller ikke. Den vil lyse igennem.

Hvis nemlig Drengen forstaar at fremsætte sin Viden paa en fornuftig og logisk Maade, kan han ikke være Idiot paa alle andre Omraader, da han i saa Fald baade har Formsans, stilistiske Evner og konsekvent Tankegang; fremsætter han derimod sin Viden kejtet og uden Sammenhæng, bekræfter det jo netop

Paastanden, at hans Dumhed vil lyse igennem. Det er da et klart Bevis.

Lad os imidlertid antage, at der er Mening i Eksemplet med Idioten, for derved ogsaa at kendetegne det syvendte Punkt som Vrøvl:

Hr. Shap indrømmer, at Eksemplet er specifikt, og siger dernæst i samme Aandedræt, — pas nu paa! — at det rummer mange lignende Grunde til at bruge Pseudonym; men hvis disse Grunde ligner den første, have de jo heller ikke Berettigelse til at opnoteres i denne Sammenhæng.

Endelig er der et lille Lyspunkt i Hr. Shaps Artikel! — Hvor det dog kom vælgende endelig at skulle svare paa noget, der virkeligt er Mening i! Jeg indrømmer, at jeg maaske ikke skulde spille $\frac{1}{4}$ Spalte (aldeles ikke „omtrent en hel Spalte“) paa Hr. Shaps Vers; men det ærgrede mig, at noget saa taabeligt og uvigtigt skulde fylde saa meget (ligeledes $\frac{1}{4}$ Spalte) i „Mentor“, og at Sætteren skulde have Arbejde med at sætte Typer sammen til saadant Vaas. Der bør dog være nogen Mening i det, som kommer i Trykken!

Haabende, at Sommerferien maa blive lang nok, til at Hr. Shap kan faa tænkt sig om til at faa udarbejdet et Svar, hvor ikke alle Punkterne ere saa lette at kendetegne med Ordet: Vrøvl, ønsker jeg ham og iøvrigt alle „Mentor“s Læsere en god Sommer.

Au revoir! Kai Rosenberg.

Den bedste

Guldfyldepen

er

MINERVA

— Pris fra 2 til 20 Kr. —

Vilhelm Priors kgl. Hofboghandel
Købmagergade 52.

En tysk Realskoleeksamen,

som berettiger til etaarig-frivillig Militærtjeneste i Stedet for to Aar, foregaaer i al Korthed paa følgende Maade:

Først en Stil i Tysk om et givet Emne. Dernæst en Oversættelse fra Tysk til Fransk og Engelsk og en skriftlig Prøve i Matematik, omfattende en Opgave i Aritmetik, i Geometri, i Trigonometri og i Stereometri.

Saa kommer den mundtlige Prøve, der afholdes paa en Dag i alle Fag, dog er her den Forskel fra Prøverne i Danmark, at der ikke prøves i alle Fag, og at ikke alle kommer op til Prøven. Har den skriftlige Prøve haft et særligt godt Udfald, kan Eksaminanden blive fritaget for den mundtlige Prøve. Har en klaret en af de skriftlige Prøver utilfredsstillende, bliver han prøvet i et eller andet mundtligt Fag, hvis gode Udfald kan bringe det definitive Resultat til at blive tilfredsstillende eller bedre. Der er saaledes nogle, der bliver prøvet i ét mundtligt Fag, en anden to, andre i flere, altid saa længe, indtil Standpunktet er saaledes, at Prøven kan erklæres for at være bestaaet.

Man kan naturligvis tænke sig, at man derfor kun kommer op i øverste (herhjemme kaldet Real-) Klasse, naar Lærerne er temmelig sikre paa, at man ogsaa kan bestaa Prøven. Foruden denne Løttelse med Hensyn til Militærtjeneste giver denne Eksamen Adgang til mange Stillinger, især Embedsstillinger. — En mere indgaaende Fremstilling om denne giver Miniatur-Bibliotek Nr. 212/213 (20 Øre) paa Tysk. H. F. P.

Syvtallet.

Syvtallet støder man ofte paa, baade indenfor Kirkens og Historiens Omraade og ikke mindst i vore Ordsprog og Folketro.

Man behøver blot at nævne, at Verdens Skabelse foregik i syv Dage, Jakob tjente

hos Laban i to Gange syv Aar for at faa hans to Døtre til Ægte, eller Kong Pharaos Drøm om de syv guld Aks og de dertil knyttede syv fulde Aks osv. osv. Der er Kirkens syvarmede Lysestage, og der er mangfoldige andre Syvtaller.

Der er ogsaa Syvstjernen paa Himlen. Og der er Legenden om de syv Sovere, efter hvilke Syvsoverdagen har sit Navn, de syv vise Mænd, Verdens syv Underværker, syv Steder strides om at være Homers Fødeby, de syv Sakramenter i den katolske Kirke, Roms syv Konger o. s. fr.

Nogle gamle Mundheld hedder — om de alle stammer fra Peder Syv skal dog være usagt —: Det staar ikke i syv Aar som i syv Dage. Gem en Klud i syv Aar, før den bortkastes. Syv Tiaar er Støvets Aar. — Og man bruger Udtrykkene, at være i den syvende Himmel, til syvende og sidst, samt ogsaa i en Ventestund, at det varer syv lange og syv brede.

Personne.

Annoncer.

Sportsartikler.

Rekvisitter for
Lystfiskeri og Salonskydning.

Moderne
Turistrekvisitter.

Harald Børgesen,
Frederiksberggade 28.

Vor Frue Boglade

anbefaler sit velforsynede Lager af
udenlandsk Litteratur,
Skolebøger og underholdende Værker.

Nørregade 13.

Telefon 9612.

Fru Marie Steen
Klaverundervisning

Ravnsborggade 8, 3. Sal.

Skolens Boghandel

Johs. Marckers Boghandel

Papir og Tegneartikler

Kollegiehefter

Kvart, 72 Sider	0.15
Oktav, 96 „	0.10

Fodbold- og Tennisdragter
Tennissko og Fodboldstøvler
Reglementerede Gymnastikdragter og
Gymnastiksko.

POUL HOLM
SILKEGADE 11.

1. Kl. Etablissement

for Festiviteter og Selskaber
paa indtil 400 Kuverts.

Eleg. Lokaler. Udmærket Køkken
Rimelige Priser.

C. F. Holbech.

Tand Klinikken

Blaagaardsgade 29 A. Mezz.

— Telefon Nora 1307y —

Al moderne Tandbehandling

udføres med betryggende Garanti og

billige Priser.

„Mentor“s Abonnenter faar
ved Behandling 10 pCt. Rabat.

Konsultation 10—4 og 6—7.

M. Ritzau-Olsen.

Lehmann & Stage

Telefon 5130.

Lovstræde 8.

Dansk og fremmed

Litteratur

i stort Udvalg.

Subskription modtages paa alle
danske og fremmede
Ugeblade og Tidsskrifter.